

Statenmededeling

Onderwerp

Actualiteiten stikstof Q2 2021

Datum

26 april 2021

Documentnummer

GS: 4876448

PS: 4882735

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De actualiteiten rond het stikstofdossier, in de context van de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof.

Aanleiding

Middels deze Statenmededeling informeren we u over de meest actuele ontwikkelingen in het stikstofdossier en geven invulling aan de toezegging hier periodiek over te rapporteren.

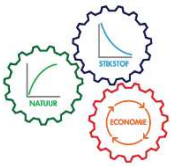
Bevoegdheid

Het vaststellen van uitvoeringsagenda's als de uitvoeringsagenda BOS is een bevoegdheid van GS. De uitvoeringsagenda BOS kenmerkt zich door een noodzakelijke integrale aanpak van stikstof en staat derhalve in verbinding met meerdere beleidskaders: naast de omgevingsvisie, het bestuursakkoord en de wettelijke kaders, zijn bestaande beleidskaders op gebied van natuur, water en bodem, landbouw, economie en mobiliteit richtinggevend voor onze aanpak. Het is een bevoegdheid van het College van Gedeputeerde Staten om Provinciale Staten te informeren over de actualiteiten rondom het stikstofvraagstuk.

Kernboodschap

1. De gebiedsgericht aanpak groene en blauwe opgaven is volop in uitvoering

Om de stikstofproblematiek het hoofd te bieden, is extra inzet nodig om de natuur verder te versterken en stikstofgevoelige habitats en leefgebieden van soorten te herstellen. We hebben u een [statenmededeling](#) doen toekomen over aanpak, hoe we daarin willen versnellen en verbreden en de relatie leggen met de lopende uitvoering en het Landelijk Programma Natuur. We verbreden onze aandacht van de kern van het Natura2000-gebied naar het totale beïnvloedingsgebied en pakken de

onderliggende systemen in samenhang aan en werken aan een dubbeldoelstelling; versterken van natuur met perspectief voor de landbouw.

Datum

26 april 2021

Documentnummer

GS: 4876448

PS: 4882735

In de statenmededeling hebben we 17 gebieden benoemd als gebieden waar groene en blauwe opgaven stapelen, soms in combinatie met ruimtelijke opgaven. En vaak is er ook sprake van grondynamiek – landbouw in transitie – zodat quick wins mogelijk zijn. Juist in deze gebieden kan samenhangend programmeren c.q. integraal gebiedsmanagement helpen om de knoop te ontwarren, maatregelen voor te bereiden voor de volgende fase van het Landelijk Programma Natuur en de uitvoering te versnellen. In de afgelopen maanden is in 2 gebieden de verkenningsfase afgerond en zijn we gestart met de fase van gebiedsvisie (Grote Peel en Deurnsche- & Mariapeel in een gezamenlijk proces onder de noemer Peelvenen en Ulvenhoutse Bos) en in de meeste andere gebieden zijn wij, of één van onze partners gestart met de fase van verkenning.

In de gebiedsgerichte aanpak geven wij ook uitvoering aan de maatregelen in het kader van de eerste periode (2021 t/m 2023) van het Landelijk Programma Natuur. Wij gaan hiervoor een aanvraag indienen bij het Rijk voor de toekenning van een specifieke uitkering (SPUK) van het Uitvoeringsprogramma Natuur. Hierin vragen we budget voor het uitvoeren van een eerste set maatregelen tot en met 2023, die bijdragen aan het versnellen en intensiveren van het herstel van de stikstofgevoelige Natura2000-gebieden in Noord-Brabant. Binnenkort ontvangt u een statenmededeling over deze aanvraag.

In het gebiedsproces wordt tevens gekeken welke aanvullende maatregelen mogelijk zijn die in de tweede periode (2024 t/m 2030) van het Landelijk Programma Natuur ingediend kunnen worden. Wij zullen u in een themabijeenkomst nader informeren over het geheel van de gebiedsgerichte aanpak.

2. Grensoverschrijdende stikstofproblematiek met België

Een aantal fracties heeft verzocht om een themabijeenkomst inzake de grensoverschrijdende problematiek van stikstof en de rol van veehouderijen daarbij. Het betreft een veelomvattend onderwerp waarbij diverse ontwikkelingen plaatsvinden:

➤ *Vlaams stikstofbeleid onder druk*

Het Vlaamse gewest is het bevoegde gezag met betrekking tot regelgeving en rechtspraak inzake de stikstofproblematiek en de bescherming van Natura 2000-gebieden in Vlaanderen. Afhankelijk van de grootte van een initiatief, is ofwel de gemeente ofwel de provincie bevoegd gezag. Dit in tegenstelling tot Nederland, - waar de provincie op basis van de Wet natuurbescherming (nagenoeg) altijd het bevoegde gezag is voor vergunningverlening. Daarnaast zijn er grote verschillen in regelgeving, ook in de uitgangspunten ervan, die een vergelijking en daarmee een eenduidige discussie bemoeilijken.

Ook in Vlaanderen is de politieke en maatschappelijke onrust over de depositie van stikstof in Natura 2000-gebieden en de mogelijke ecologische én economische

gevolgen daarvan sterk toegenomen. Deze onrust is versterkt naar aanleiding van de uitspraak van 25 februari 2021 van de hoge Vlaamse rechter, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, waarin het Vlaamse instrument voor vergunningverlening, de Vlaamse PAS, als onvoldoende onderbouwd heeft bestempeld. De vergunningverlening in Vlaanderen lijkt vooralsnog tot stilstand gekomen. Wij verwachten dat dit proces op termijn zal leiden tot strengere regelgeving in Vlaanderen.

Datum

26 april 2021

Documentnummer

GS: 4876448

PS: 4882735

➤ *Onderzoek naar veehouderijen in de grensregio: nauwelijks nieuwe Nederlandse veehouders in Vlaanderen*

Mede naar aanleiding van zorgen bij PS (o.a. Statenvragen [GroenLinks\(1\)](#), [\(2\)](#), [PvdD](#) en [PVV](#)) en signalen in de media hebben wij een onderzoek laten uitvoeren naar de vooronderstelde "trek van veehouderijen naar Vlaanderen". Uit dit onderzoek (zie bijlage 1) blijkt dat zich de laatste jaren nauwelijks nog nieuwe Nederlandse veehouders in Vlaanderen lijken te vestigen.

In totaal zijn 34 Nederlandse ondernemers in beeld die vee houden op 80 locaties in Vlaanderen. Dit zijn 27 varkenshouders, 4 pluimveehouders, 2 kalverhouders en 1 nertsenhouders. Deze veehouders zijn merendeels al in de jaren 90 actief geworden over de grens. In de afgelopen 5 jaar is één Nederlandse veehouder bekend die zich gevestigd heeft in Vlaanderen. Deze veehouder runt, via het voergeld principe (in België is het gebruikelijker om op basis van voergeld of huurstallen te werken. Deze plaatsen zijn in Nederland lastiger te vinden en in België gemakkelijker beschikbaar), inmiddels 30 varkenshouderijen in Vlaanderen.

De Provinciale Verordening van 2017 en de Saneringsregeling Varkenshouderij lijken geen reden om de activiteiten in België uit te voeren. Daarnaast zijn er de afgelopen vijf jaren twee Belgische varkenshouders varkens gaan houden in Noord-Brabant. De Nederlandse beëindigingsregelingen lijken al met al geen drijfveer voor veehouders om zich te verplaatsen van Nederland/Brabant naar Vlaanderen. Alle respondenten waarmee is gesproken in het kader van dit onderzoek geven aan dat ze geen bedrijf kennen dat in het kader van een beëindigingsregeling, zoals de warme saneringsregeling varkenshouderij, de afgelopen twee jaar is gestopt in Nederland en vervolgens in België varkens is gaan houden. Het merendeel van de 27 varkenshouders is bovendien in de jaren negentig over de grens actief geworden.

➤ *Handelingskader als handvat in geval van activiteiten met grensoverschrijdende milieueffecten*

Wij hanteren een bestuurlijk afgestemd handelingskader met betrekking tot vergunningaanvragen met grensoverschrijdende milieueffecten, als uitwerking van het verdrag van Espoo. Bij activiteiten met verwacht milieueffect (in brede zin) in de meeste gevallen binnen 5 km over de grens, worden die aan ons ter advisering voorgelegd door de Vlaamse provincies Antwerpen en Limburg. Indien een initiatief leidt tot een depositie op een overbelast Noord-Brabants Natura 2000-gebied van meer dan drie mol/ha/jaar, tekenen wij beroep aan. Dit hebben wij nu diverse malen gedaan. In alle gevallen hebben wij deze procedures gewonnen en zijn de initiatieven gestaakt, of zodanig aangepast dat onze bezwaren niet langer onoverkomelijk waren.

Datum

26 april 2021

Documentnummer

GS: 4876448

PS: 4882735

➤ *Verbeteren van inzicht in buitenlandse stikstofdepositie en - emissiedata*

Samen met andere provincies vragen wij het RIVM om ons te helpen het inzicht in buitenlandse stikstofdata aan te scherpen. Door de buitenlandse depositie op termijn per provincie te kunnen herleiden naar herkomst per land en per sector, krijgen we nog scherper inzicht in de buitenlandse emissiebronnen. Wanneer deze data beschikbaar is, verwerken wij deze in het [Brabants Overzicht Stikstofdata](#). Hiermee geven wij invulling aan [motie M18](#) (*In aanvulling op hetgeen in paragraaf monitoring (3.2.3) is opgenomen te werken aan het inzichtelijk maken van de buitenlandse effecten en maatregelen voor onze N2000-gebieden*) die is aangenomen in het PS debat over stikstof van 12 maart jl.

➤ *Samenwerking met andere overheden geïntensiveerd*

Ook vindt op diverse niveaus overleg plaats met het Rijk en tussen de Nederlandse en Vlaamse overheden. Een grensoverschrijdende aanpak is immers absolute noodzaak om de stikstofneerslag vanuit het buitenland verder terug te dringen. Wij hebben het Rijk nodig om samen met ons het gesprek met 'de burens' aan te gaan, om hen te bewegen ook stappen te zetten in stikstofreductie én tot een gelijk(er) speelveld voor economische en maatschappelijke ontwikkelingen in de grensregio te kunnen komen.

Samen met onze omgevingsdiensten organiseren wij binnenkort ambtelijke informatiebijeenkomsten voor gemeenten in de grensregio, om hen actief te informeren over de (on-)mogelijkheden rond bezwaar en beroep bij vergunningen in Vlaanderen.

3. Stand van zaken aanmeldingen opkoopregeling piekbelasters

Alle 29 aanmeldingen voor de eerste tranche van de opkoopregeling piekbelasters worden momenteel onderzocht op locatie, om te verifiëren dat alle opgegeven gegevens kloppen. Dit doen we om zicht te krijgen of en welke aanvragen voldoen aan de (door het Rijk geformuleerde) voorwaarden voor deelname. Conform de gemelde selectiecriteria in [Statenmededeling actualiteiten stikstof Q1 2021](#) d.d. 2 maart jl. stellen wij een rangschikking op om te bepalen met welke bedrijven de gesprekken als eerste worden gestart om gebruik te kunnen maken van de 1e tranche.

4. Informatie over optie snelheidsmaatregel op provinciale wegen

In het Statendebat over de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof en vrijwillige aankoop piekbelasters op 12 maart jl. is verzocht om de beschikbare informatie over het al dan niet doorvoeren van een snelheidsmaatregel op provinciale wegen, te doen toekomen aan uw Staten. Bijgevoegd bij deze Statenmededeling sturen wij u de ons beschikbare informatie van TNO (zie pagina 5) en RIVM (zie pagina 12) toe. Uit deze rapporten komt naar voren dat de emissies per gereden km (g/km) toenemen, wanneer langzamer gereden wordt dan ca. 75 km/uur (bron: TNO). Daarnaast is het verlagen van de snelheid van 100 km/uur naar 80 km/uur op onze provinciale wegen weinig zinvol vanwege het beperkt aantal trajecten, waardoor per saldo de stikstofruimte die het oplevert, beperkt is (bron: RIVM).

Deze informatie heeft ruim een jaar geleden in het college tot de keuze geleid geen snelheidsmaatregel op provinciale wegen door te voeren, vanwege het geringe stikstofreductie-effect daarvan.

Datum

26 april 2021

Documentnummer

GS: 4876448

PS: 4882735

5. Ontwikkeling van een stikstofdepositiebank

Zoals eerder met Uw Staten gedeeld werken het Rijk en de provincies aan het instellen van een stikstofdepositiebank (voorheen RSRS). Een eerste versie is naar verwachting voor de zomer gereed.

Met het vaststellen van de BOS, waarbij het idee van het inrichten van een provinciale "stikstofbank" is losgelaten, kan er geen opvolging worden gegeven aan de eerder aangenomen [motie 165A](#) (*Stikstofruimte die vanuit de provinciale "stikstofbank" uitgegeven kan worden prioritair ten goede te laten komen aan projecten die de werkgelegenheid stimuleren*). Dit idee van een provinciale stikstofbank is – na onderzoek in opdracht van IPO en provincies- om juridische en bestuurlijke redenen losgelaten.

Wel is er een ondersteuningsloket stikstof ingericht dat vraag en aanbod van stikstof bij elkaar brengt. Uitgangspunt hierbij is dat het aanbod in eigendom blijft van derden. Bij het matchen komt het ondersteuningsloket niet in actie op basis van aanbod van, maar op basis van een vraag naar stikstof. Daarbij vindt geen selectie of prioritering plaats naar type vraag. Met andere woorden: bij alle vragen die bij het loket binnenkomen, wordt gekeken of er een match gemaakt kan worden met bij het loket bekend aanbod van stikstofruimte. Vragers naar stikstofruimte kunnen soms kiezen uit meerdere aanbieders.

Bij elk initiatief waarbij een vraag naar stikstofruimte aan de orde is, is er in beginsel sprake van het stimuleren van werkgelegenheid. Of het nu gaat over het bouwen van woningen, de aanleg van infrastructuur of de ontwikkeling van bedrijvigheid.

6. Stand van zaken rond extern salderen

Op 22 februari 2021 heeft Gedeputeerde Ronnes met een [Memo gedeputeerde](#) uw Staten geïnformeerd over het aantal aanvragen, waarbij een vergunning wordt gevraagd met gebruikmaking van extern salderen. Deze tabel hebben wij geactualiseerd naar de laatste stand van zaken (peildatum 1 april 2021).

Er zijn op dit moment 39 aanvragen ingediend met externe saldering. Voor deze aanvragen is in onderstaande tabel in beeld gebracht vanuit welk sector(en) saldogever en -nemer afkomstig zijn en in welke maand de aanvragen zijn binnengekomen. Er zijn ook aanvragen binnengekomen waarin geen informatie is opgenomen over de saldogever(s).

Deze aanvragers ontvangen een verzoek om de aanvraag aan te vullen.

In de tabel is dit in de kolom "soort saldogever" aangegeven als "onbekend".

Er zijn tot nu toe nog geen vergunningen verleend met extern salderen. Wel is recentelijk één vergunning verleend met gebruik van verleasen (ten behoeve van de N395).

Totaal aantal aanvragen	Soort aanvraag (saldo- nemer)	Soort Saldo- gever	September 2020 (inclusief aanvragen die vóór september zijn ingediend)	Oktober 2020	November 2020	December 2020	Januari 2021	26 2021 Documentnummer GS: 4876448 PS: 4882735	Januari 2021	Maart 2021
2	Industrie	Agrarisch	1	-	-	1	-	-	-	-
1	Industrie	Industrie	-	-	-	1	-	-	-	-
3	Industrie	Onbekend*	3	-	-	-	-	-	-	-
17	Agrarisch	Agrarisch	13	-	-	-	3**	-	-	1
1	Agrarisch	overig	-	-	-	-	-	-	-	1
13	Agrarisch	Onbekend*	8	1	1	2	-	1	-	-
1	Verkeer	Agrarisch	1	-	-	-	-	-	-	-
1	Verkeer	Onbekend*	1	-	-	-	-	-	-	-
39										

* De aanvraag is ingediend. De aanvrager heeft aangegeven extern te willen salderen. In de aanvraag is echter nog geen informatie opgenomen over de saldogever(s). In dat geval wordt een verzoek om aanvullende gegevens gedaan.

**Te zien is dat er in januari drie aanvragen zijn binnengekomen, terwijl in het overzicht van 22 februari 2021 hier nog 0 aanvragen waren opgenomen. Deze aanvragen hebben wij recent pas kunnen classificeren als zijnde een aanvraag waarbij extern salderen wordt aangevraagd, na aanvullende informatie van de aanvragers.

Daarnaast hebben de provincies in de beleidsregels opgenomen dat voornemens tot extern salderen worden gemeld. In totaal zijn in Brabant 20 voornemens tot extern salderen gemeld. Het aantal meldingen geeft een eerste indicatie, maar in de praktijk wordt pas na het aanvragen/verlenen van een vergunning bekend hoeveel voornemens ook daadwerkelijk worden doorgezet.

Het ondersteuningsloket stikstof, dat vraag naar en aanbod van stikstofruimte bij elkaar brengt ten behoeve van nieuwe economische en maatschappelijke ontwikkelingen, is een belangrijke pijler in onze Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof. Het loket acteert op basis van de vragen van initiatiefnemers naar stikstofruimte en probeert deze te koppelen aan bij het loket bekend beschikbaar aanbod, ongeacht van wie deze stikstofruimte is. De transactie vindt plaats via extern salderen. In de statenmededeling actualiteiten stikstof Q1 hebben wij u een aantal voorbeelden geschetst van transacties (in wording) die met inzet en bemiddeling vanuit het ondersteuningsloket stikstof tot stand zijn gekomen.

Op dit moment zijn er bij het loket ruim 60 aanbieders van stikstofruimte en ruim 20 vragende partijen voor stikstofruimte onder handen. Een aantal van deze transacties zijn nu in afrondende fase. Bij veruit de meeste transacties speelt de provincie enkel een bemiddelende/adviserende rol tussen vrager en (particuliere) aanbieder van

stikstofruimte. In een enkel geval kan stikstofruimte die in eigendom is van de provincie een oplossing bieden voor een bepaalde ontwikkeling. In de eerdergenoemde statenmededeling werd bijvoorbeeld de openbare verkoop van stikstofruimte van een door de provincie in 2019 aangekochte veehouderijlocatie in Lage Mierde aangekondigd. Inmiddels heeft deze openbare verkoop plaatsgehad en heeft zich één belangstellende partij gemeld aan wie de stikstofruimte zal worden verkocht, Academy Bartels uit Hooge Mierde. Deze ondernemer wil een deel van de beschikbare stikstofruimte (max 570 kg NH₃) benutten voor het legaliseren en beperkt uitbreiden van zijn bestaande bedrijf.

Datum

26 april 2021

Documentnummer

GS: 4876448

PS: 4882735

Op basis van de leerervaringen rond de eerste transacties van het stikstofloket is het College voornemens om criteria te formuleren, als handvat bij die toekomstige gevallen waar stikstofruimte in eigendom van de provincie is in te zetten om een match te maken tussen vraag en aanbod. Dit zal hooguit sporadisch aan de orde kunnen zijn, omdat bij een zeer beperkt aantal vastgoedlocaties die eerder door de provincie zijn aangekocht (voor natuurdoelen of infraprojecten) stikstofruimte beschikbaar is. Het gaat dan ook om een zeer beperkte hoeveelheid stikstofruimte, waarbij een stikstofvraag de aanleiding is voor het zoeken naar een mogelijke match.

7. Herverdeling tussen programmageld en organisatiekostenbudget aanpak stikstof

Bij de verdeling van de toegekende middelen voor de aanpak stikstof over het programmabudget en het organisatiekostenbudget, gingen wij voor de realisatie van de opkoopregeling piekbelasters stikstof en voor de verkenningen bij de gebiedsgerichte aanpak groen-blauw uit van de inkoop van diensten vanuit het programmabudget. Nu blijkt een herverdeling noodzakelijk met het oog op:

- een bestendig personeelsbeleid bij de gebiedsgerichte aanpak (1,2 fte in 2021) en
- een adequate uitvoering van de opkoopregeling piekbelasters (gemiddeld 1,9 fte per jaar t/m 2023) conform de werkwijze van het ontwikkelbedrijf.

Bij de eerstvolgende bestuursrapportage zullen wij daartoe voorstellen om €778.400 vanuit het programmageld over te zetten naar het organisatiekostenbudget.

Consequenties

Met deze Statenmededeling bent u geïnformeerd over de actuele en relevante ontwikkelingen. Wij zullen u opnieuw informeren wanneer zich relevante ontwikkeling op het stikstofdossier voor doen.

Europese en internationale zaken

Zie "2. grensoverschrijdende stikstofproblematiek met België". Wij willen u hierover graag in een themabijeenkomst verder informeren.

Communicatie

Wij informeren belangstellenden over de onderwerpen in deze statenmededeling via de nieuwsbrief Aanpak Stikstof, we organiseren online informatiebijeenkomsten over specifieke thema's en bouwen aan een set praktijkverhalen. Daarnaast blijven we

hierover met stakeholders in overleg via de Brabantbrede tafel stikstof en het ambtelijk platform stikstof.

Vervolg

Wij blijven u periodiek informeren over de actualiteiten in het stikstofdossier.

Datum

26 april 2021

Documentnummer

GS: 4876448

PS: 4882735

Bijlagen

1. Rapport Nederlandse veehouders in Vlaanderen (4877768)
2. TNO rapport snelheidsmaatregel (4877770)
3. RIVM presentatie snelheidsmaatregel (4877769)

Datum

26 april 2021

Documentnummer

GS: 4876448

PS: 4882735

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

Mr. I.R. Adema

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: Mevr. Carly Jansen, cjansen@brabant.nlOpdrachtnemer: Mevr. L.C. Heij, lcheij@brabant.nl